

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ» ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 1(9) қаңтар-наурыз 2017
ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
**ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ
журнал**

2017, № 1(9)

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

2017, № 1(9)

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

2017, № 1(9)

Құрылтайшы:

Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Басредактор

Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбаев, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А.Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Төлєнова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,

Алматы қ.,

Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,

«Edu.e-history.kz»

электрондық ғылыми журналының редакциясы

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге
түсіргенде міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор

Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусейтова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,

г. Алматы,

ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»

Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо
обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of
Kazakhstan

Editor-in-chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty,
28 Shevchenko Str.
Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,
«Edu.e-history.kz»
Editorial electronic scientific journal
Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, registration certificate:

No. 14602-IIA dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the journal.

ҒТАХР / МРНТИ / IRSTI 03.20.

ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙДІҢ МӘДЕНИЕТ, ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМ САЛАСЫНДАҒЫ БАЙЛАНЫСТАРЫ

Қозғамбаева Г.Б.

Әл Фараби атындағы ҚазҰУ, Қазақстан тарихы кафедрасының доценті, т.ғ.к.

Аңдатпа. Мақалада Қазақстан мен Ресейдің мәдениет, ғылым мен білім саласындағы жемісті ынтымақтастығы мен оның жүзеге асу барысы қамтылған. Мәдениет, ғылым және білім саласындағы ынтымақтастық туралы жасалған келісімде, екі елдің халықтарына бір-бірінің мәдени өміріне кеңінен қатысып, тығыз араласу мақсатында орай өткізілген іс шаралар нәтижелері баяндалады. Қазақстан мен Ресейдің мәдени байланыстары арқасында екі ел арасындағы көп жоспарлы ынтымақтастық кеңейтіліп, халықтарымыздың игілігі мен гүлденуі үшін жаңа жүз жылдықта іске асырылатын мәдени саладағы жұмыстарға талдау жасалған.

Түйін сөздер: саясат, ғылым, мәдениет, халық, тарих

КАЗАХСТАНСКО-РОССИЙСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Козгамбаева Г.Б.

КазНУ им. Аль Фараби, доцент кафедры истории Казахстана, К.и.н.

Аннотация. В статье рассматривается взаимодействие двух стран в сфере культуры, которым является одним из наиболее важных и качественных показателей уровня отношений. В этом контексте наибольший интерес в казахстанско-российских отношениях, наряду с сотрудничеством в политической, экономической, военной сферах, представляет именно культурно-гуманитарное взаимодействие. Культурное сотрудничество является наглядным примером не только духовной близости двух стран и их народов. Оно стало прообразом высокого уровня взаимопонимания и сотрудничества, которое с учетом сложившейся политической и экономической базы двусторонних отношений, за истекшие десятилетия последовательно обеспечивали наши государства.

Ключевые слова: культура, наука, политика, народ, история

KAZAKHSTAN-RUSSIAN COLLABORATION IN THE FIELD OF CULTURE

Kozgambaeva G.B.

Al-Farabi Kazakh national university, candidate of historical Sciences, department of Archaeology ethnology and museology

Abstract. In the article of two countries in the field of culture, is that one of the most essential and quality indexes of level of relations, is examined in the article. In this context most interest is in the Kazakhstan-Russian relations, along with a collaboration in political, economic, military spheres, in a civilized manner-humanitarian co-operation presents exactly. A cultural collaboration is an evident example not only to the spiritual closeness of two countries and their people. It became the prototype of high level of

the mutual understanding and collaboration that taking into account the folded political and economic base of bilateral relations, for past decades consistently provided our.

Keywords: culture, science, politics, people, историякст for translation

Ғасырлар бойы бірлесіп өмір сүрген екі халықтың тарихында, тағдырында, мәдениетінде, дүниетанымында көптеген ұқсастықтар да қалыптасты. Ресми деректерге сүйенсек, қазір Ресейде 650 мыңнан астам қазақтар тұрады, сондай-ақ Қазақстанның көп ұлтты қауымдастығында 4 млн-ға жуық этникалық орыстар өмір сүруде[1, 52с.].Г. Талмачов өзінің еңбегінде үш ғасырдай қазақтар мен орыстар қоян-қолтық өмірсүріп, арада реніштер болғандығын айта келе: «Бір ғажабы ол реніштер қазақ және орыс халықтарының өзара қарым-қатынастарына еш уақытта көлеңкесін түсірген емес. Керісінше, бұл екі этностардың арасында үнемі мәдени, рухани және өнегелі құндылықтармен алмасқан өзара танымдық, пайымдық молығулар болып отырды. Бірге тұрып, бір-біріне ілтипатты болуды қазақ халқының озық ойлы ұлдары жақсы ұққан болатын. Ұлы Абай өзінің «Ғақылия» қара сөздерінде орыс халқына деген өзінің жүрекжарды ыстық ықыласын білдіре отырып, халқын орыстан үлгі алуға, достық қатынаста болуға шақырды, сол үмітпен уағызды Ш.Уәлихановта, Б.Алтынсаринде, Ж.Жабаевта, І.Жансүгіровте және қазақ халқының ой-арманын, мақсат-мұратын көксеген даланың басқа ұлы перзенттері де талай-талай қайталады» деп көрсеткен[2, 235 б.].Мәдени-гуманитарлық саладағы байланысты тереңірек дамыту мен нақтылай түсу үшін Президент Н.Ә.Назарбаев 1994 жылы Ресейге сапары барысында Мәдениет, ғылым және білім саласындағы ынтымақтастық туралы келісімде екі елдің халықтарына бір-бірінің мәдени өміріне кеңінен қатысу мүмкіндігін туғызу үшін Қазақстанда Ресей күндерін және Ресейде Қазақстан күндерін өткізіп тұру туралы келісімге қол жеткізді.

Қазақстан мен Ресейдің мәдениет, ғылым мен білім саласындағы жемісті ынтымақтастығы біздің елдердің аумағында тұратын халықтардың ұлттық өзінің болмыс-бітімін сақтап, дамыту, рухани және діни қажеттіліктерін іске асыру, ана тілінде білім алу үшін қолайлы жағдай жасау жолымен олардың мәдениетінің еркін және тең құқықта дамуына кепілдік беретін екі жақты құжаттарға сүйенеді.1995жылы сәуірде М.Рудомино атындағы шетел әдебиетінің Бүкілресейлік мемлекеттік кітапханасында «Абай және әлемдік мәдениет» атты әдеби көрме ұйымдастырылып, оған дүние жүзінің 22 тіліндегі 200-ге тарта бірегей, әрі аса сирек кездесетін басылымдар қойылды[3, 269 б.].

Президенттер 2000 жылғы қазанда Астанада қол қойған гуманитарлық саладағы ынтымақтастықты дамыту туралы меморандум бұрынғы тәжірибені жинақтап қана қоймай, сонымен бірге осы саладағы өзара іс-қимылдың келешекке арналған ауқымды мақсатын да айқындады.

Ресей мен Қазақстан өркениеті бір-біріне жақын мемлекет және екі мемлекеттің де ұзақ уақытқа 2030 жылға дейін дамыту Стратегиясы мен 2010 Стратегиясының негізгі ережелері жанасады.

Елбасы: «Менің өзімді алатын болсақ, Қазақстанға қазірде, келешекте де Ресеймен достастық керек деп ашық айтамын. Тарих та, табиғатта біздерді мәңгі достыққа жазған. Қазақтың ұлт ретінде, Қазақстанның мемлекет ретінде өзінің тарихи, мәдени, экономикалық дамуына Ресейден,орыс халқынан көп нәрсе алғандығын ұмытпау керек...Ресей-Қазақстан қатынасының ойдағыдай болатынына сенемін»-деді[4].Қазақстан мен Ресейде мәдени ынтымақтастықты одан әрі дамытуға деген өзара мүдделілікті қуаттайтын ірі іс-шаралар жүргізу ізгі дәстүрге айналды. Ресейде Абайға, Жамбылға, Мұхтар Әуезовке, Қаныш Сәтбаевқа арналған мерейтойлық салтанаттар өтті. Қазақстандықтар біздің мәдениетіміз бен рухани мұрамызға көзқарас жөніндегі өзіміз сезініп отырған ықыласы үшін ресейліктерге дән риза.Қазақ ақынының мерейтойы құрметіндегі салтанат Орынбор және Астрахан облыстары мен Санкт-Петербургте

өтті. Ленинград қоршауын басынан өткергендер Жамбылдың 1941 жылғы қыркүйекте Нева бойындағы қаланың тұрғындарына арнаған «Ленинградтық өренім» атты әйгілі жыр сәлемін ешуақытта ұмытпайды. Жамбылдың кәдімгі жауынгерше «Ленинградты қорғағаны үшін» медалімен марапатталуы тегін емес. 1997 жылы Ресейде М.Әуезовтың туғанына 100 жыл толуына арналған салтанатты мерейтой шаралары өткізілді. Одақтар үйінің Бағаналы залында мерекелік салтанатты кеш пен Қазақстан өнер шеберлерінің концерті болды. ТМД Жазушылар одақтарының халықаралық қауымдастығында «Мұхтар Әуезов және әлемдік әдебиет» тақырыбында ғылыми конференция өтті, ал Ресей мемлекеттік кітапханасы мен М.Рудомино атындағы шетел әдебиетінің Бүкіл-ресейлік кітапханасында кітап көрмесі мен әдеби-музыкалық кеш ұйымдастырылды. Мерекелік шаралар Санкт-Петербургте- Таврия сарайы мен Санкт-Петербург университетінде жалғасты. Жазушы осы университетте оқыған, мұнда ескерткіш сынтас орнатылған[3, 271б.].

Қазақстанда Ресей мәдениетінің күндерін өткізу барысында Ресейдің белгілі театр ұжымдарының қойылымдары өткізілді. 1999 жылы Қазақстанда ұлы орысақыны А. С. Пушкиннің 200 жылдық мерейтойына байланысты, оның шығармашылығына арналған ғылыми конференциялар, концерттер, қойылымдар өткізіліп, көрме ұйымдастырылып, Алматы қаласында Пушкиннің ескерткі ашылды.

1998 ж. маусымда М.Ломоносов атындағы мемлекеттік университеті мен Ғылым министрлігі-Қазақстан Ғылым академиясы арасында бірлескен ғылыми-зерттеу мекемесін- Тянь-Шань астрономиялық обсерваториясын құру жөніндегі шартқа қол қойылды. Қазақстандық мамандарды Ресей Федерациясында даярлау шеңберінде ММУ-нің түрлі факультеттерінде түрлі қазақстандық жоғарғы оқу орындарынан арнайы іріктелген 1000 студенттер оқуда[5, 81б.]. Қазақстан мен Ресейдің жоғары оқу орындары арасында тікелей байланыстар орнатылды, Қазақстанның Білім және ғылым министрлігі мен М.В.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің ынтымақтастығы даму үстінде, көптеген қалаларда бірлескен жоғары оқу орындары құрылды. Екі елдің өзара қатынастырында қол жеткізілген жоғары деңгейдегі саяси әріптестіктің арқасында Ресейде тұратын миллионнан астам отандастарымыз үшін, диаспораның өзінің ұлттық-мәдени және тілдік өзіндік болмыс-бітімін дамытуы үшін қолайлы жағдай жасалынды. Екі ел арасындағы мәдениет, ғылым және білім саласындағы ынтымақтастық одан ары кеңеюде. Мәңгілік достық туралы декларацияда көзделген ашық әрі бұқаралық ұйым мәдениет пен ғылым қайраткерлерінің «Қазақстан мен Ресей арасындағы мәңгі достық үшін» ассоциациясы Астана мен Алматыны қосқанда көптеген қалаларда қалыптасып келеді. Астанада Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде М.В.Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің филиалы ашылды. Қазақстан-Ресей университеті жұмыс істейді. Елімізде еңбекететін әрбір бесінші қазақстандық Мәскеудің жоғары оқу орындарында білім алған[6, 9-11б.б.].

Ресейдегі Қазақстан Елшілігінің ықылас-пейілін, тұрақты байланыстарды және отандастарға қолдан келетін көмек көрсетуді жерлестеріміз алғыс сезіммен және құрметпен қабыл алуда.

Қазақ халқы тұратын облыстарда, өлкелерде және автономиялы республикаларда «Қазақ тілі» қоғамының бөлімшелері мен 22 қазақ ұлттық мәдени қоғамдар жұмыс істеді. Қазақстан мен Ресейдің шектес облыстарында ұлттық мерекелерге, еліміздің аса көрнекті қайраткерлерінің мерейтойларына арналған бірлескен іс-шаралар жүйелі түрде өткізіліп тұрады.

Президент Н.Ә. Назарбаевтың атына Ресейде тұратын этникалық қазақтар үндеу жолдады. Үндеуде қандастарға деген қамқорлығы үшін алғыс сезімін білдірді. Қазақстан-Ресей ынтымақтастығын нығайту, өзінің ана тілін, ұлттық мәдениеті мен салт дәстүрлерін сақтау үшін Ресейде тұратын этникалық қазақтар, ізгілік атаулының бәрін атадан балаға мұра ретінде

жеткізетіндерін атап көрсетті[3, 2776.].

2000 жылы маусым мен қазанда Президент Н.Ә. Назарбаевтың Мәскеуге және Президент В.В. Путиннің Астанаға ресми сапарлары болды. Екі ел басшылары экономикалық ынтымақтастыққа, әскери-саяси, мәдени-гуманитарлық және басқа салалардағы өзара іс-қимылға қатысты бірқатар маңызды мәселелерді қарап, шешті. Тараптар халықтардың ортақ мәдени мұрасын және ұлттық мәдениеттердің өзіндік болмыс-бітімін сақтауға жәрдемдесу және ортақ мәдени, оқу-білім, ақпараттық кеңістіктің кеңейтілуіне жан-жақты қолдау көрсету ниетін қуаттады. 2001-2003 жылдарға арналған Гуманитарлық ынтымақтастық бағдарламасында осыған бағытталған іс-шаралар қорытындыланды.

Кремльде екі ел басшыларының 2002 жылы 19 желтоқсанда «жабық есік» жағдайында өткен кездесудің басты нәтижесі 2003 жылды Қазақстанның Ресейдегі жылы деп жариялауы болды. Екі ел басшылары ынтымақтастықты мәңгілік достық пен одақтастық жағдайында дамытуға уағдаласты. 2001 жылы қабылданған Гуманитарлық ынтымақтастықтың 2001-2003 жылдарға арналған бағдарламасы аясында Қазақстанда Ресей мәдениетінің күндері үлкен табыспен өтті. 2001 жылы наурызда Одақтар үйінің Колонналы залында еліміздің тәуелсіздігінің 10 жылдығына Қазақстанның белгілі өнер шеберлерінің қатысуымен Наурыз мейрамы мерекеленді.

Мәскеуде 2001 жылы қазанда Алматы Өнер шеберлерінің фестивалі өтті. Алматының белгілі артистері Ресейдің мемлекеттік академиялық Үлкен театрында, П. И. Чайковский атындағы Концерт залының сахнасында өнер көрсетті. Білім беру саласындағы ынтымақтастық дамыды. Л. Н. Гумилев атындағы астаналық Еуразия университетінің базасы негізінде құрылған ММУ филиалының төрт факультетіне алғашқы қазақстандық студенттер қабылданды, ММУ-де оқуды жалғастыру үшін қазақстандық студенттерді арнайы бағытта қабылдау дәстүрі жалғастырылды. Гуманитарлық ынтымақтастық бағдарламасына сәйкес 2002 жылғы мамыр-маусымда Ресейде Қазақстан мәдениетінің күндері, сондай-ақ бірқатары Санкт-Петербуркте, ал іс-шаралардың елеулі бөлігі Ресейдің шектес облыстарында өтті. Мәскеуде бірінші рет Астана күндері ұйымдастырылып, Ресей астанасының сахналарында Қазақстанның артистері мен шығармашылық ұжымдары өнер көрсетті. Сонымен қатар Павлодар суретшісі А. Бибин еңбектерінің Мәскеудің Қазіргі заманғы өнер мұражайында өткен көрмесі мәскеуліктердің ыстық ықыласын туғызды, орыс кино әуесқойлары еліміздің белгілі фильмдерін тамашалды.

Елбасы Н.Ә. Назарбаев 2003 ж. 17-19 ақпанда Ресейге сапарында, ол елде Қазақстан жылының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты. Кездесу екі елдің арасындағы екі жақты өзара іс-қимыл мәселелері, халықаралық проблемалардың кең ауқымы және саяси пікір алысудың ашық, сенімгерлік сипатын қуаттады. Ресейдегі Қазақстан жылы шеңберінде толып жатқан ғылыми-практикалық конференциялар, дөңгелек үстелдер, оқулар, семинарлар, мен басқа да форумдар өткізілді.

2003 ж. 14 мамырда Мәскеуде «Ресей-Қазақстан ынтымақтастығы ХХІ ғасырда. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету және лаңкестік қатерлеріне қарсы тұру проблемалары» атты конференцияда М. Тәжиннің жасаған баяндамасында «Қауіпсіздікті әскери-саяси шаралар жүйесі ретінде пайымдау да кешегі көнерген көзқарас. Еуразияның орталық бөлігінің қауіпсіздігі ескі идеологиялық пайымдарға немесе әскери бақылауға емес, экономикалық нақты өлшемдерге негізделуге тиіс екенін қарапайым түсінуінің өзі біздің болашақтың құрылуы торынан құтылуымызаға мүмкіндік береді. Қазақстан Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Еуразия одағының үлгісін ұсынғанда, міне, нақ осы пайымдау ескерілген еді. Толғағы көп тоқсаныншы жылдар артта қалып, бүгінгі күні сонда айтылған басты үлгілік идеялар қайта өзекті бола түсуде. Мұндағы үш сара идея уақыт сынынан мүдірмей өтті. Біріншісі, тараптардың айқын әрі бүкпесіз экономикалық мүдделері ғана ынтымақ негізі бола алады. Қандай да бір идеология мен даулы дәлелдердің

қажеті шамалы. Екіншісі, интеграцияның кез келген нысанының таза еріктілігі. Тамұққа апаратын жолдың да игі ниетпен төселгені белгілі. Бүгінгі күні күштеуге негізделген интеграциялық пиғылды ешкімнің қабылдамасы аян. Үшіншісі, кең ауқымда түсінілетін қауіпсіздік қана интеграциялануға деген ниеттің қауатты қайнары бола алды» [7].

Мәскеуде қазақ өнер шеберлерінің Үлкен театр сахнасында еліміздің атақты артистерінің өнері мен халқымыздың музыкалық мұрасымен көрермендер танысты. Оқу-білім саласындағы байланыстар дамыды. Қазақ тілін меңгерген мамандарды кәсіптік даярлау саласын да дамытылды. 2003 жылы Мәскеу Мемлекеттік Лингвистикалық университетінде Қазақ тілі мен мәдениеті орталығы ашылып, онда екі елдің жоғарғы оқу орындары арасындағы байланыстары дамыту жоспарланды. Новосибирскіде 2003 жылы шілдеде екі ел жастарының фестивалінде жастар саясатын жетілдіру жолдарын, өкімет органдарымен өзара іс-қимыл проблемаларын талқыланды. Қазақстан жылы аясында Ресейде мәдени-гуманитарлық саладағы екі жақты ынтымақтастық нығайтылып, еліміздің 25-тен астам концері, 10 көрмесі, 20 гастролы өткізіліді. Ал келесі 2004 жылды еліміздегі Ресей Жылы деп жариялау оның жалғасы болды. Астанада 2004 жылғы қыркүйекте өткізілген Ресей ұлттық көрмесі екі мемлекеттің әртүрлі байланыстарының дамуына үлкен серпін берді. 2004 жылы наурыз мерекесі қарсаңында Қазақстан Елшілігінде Ресейдегі қазақ өңірлік қоғамдық ұйымдарының басшыларымен ұйымдастырылған кездесуде отандастармен мәдени гуманитарлық байланыстарды дамыту, экономика саласындағы ынтымақтастық және т.б. мәселелер талқыланды. Омбы қаласында қазақтың ұлы ғалымы Шоқан Уалихановқа ескерткіш қойылды. Елбасымыз Н.Ә. Назарбаев 1994 жылы 29 наурызда Мәскеуге арнайы сапары кезінде М.В. Ломоносов атындағы ММУ-нің профессор-оқытушылар құрамы және студенттермен кездесуі өтті. Осы интеллектуальды аудиторияның алдында кеңестен кейінгі аймақтағы мемлекеттердің даму перспективасы туралы лекция оқығанда, ТМД-ға мүше елдердің мүлдем жаңа бірлестігін құру идеясын және оны Еуразия одағы (ЕАО) деп атауды ұсынған болатын [8, 256 б.]. Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Еуразия мемлекеттер одағын құру туралы идеясының жария етілгенінің он жылдығына орай және «Еуразиялық мыңжылдықтың бастауында: үрдістер мен келешек» деген конференция М. В. Ломоносов атындағы ММУ-де өтті.

Ресейдегі қазақстан жылы мен Қазақстандағы ресей жылы аясындағы 2003-2004 жылдарындағы іс-шаралар, екі мемлекет ынтымақтастығының он жылдығына қорытынды жасап, алдағы уақытта жаңа қатынастарды жасауға жол ашты. Мемлекеттік хатшы О. Әбдікәрімов бастаған қазақстандық делегация мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық саласында 2005 жылы қазан айында Астраханда Құрманғазы Сағырбаев атындағы Мемлекетаралық мәдени орталықтың салтанатты ашылуы рәсіміне қатысты.

«Ресей мен Қазақстанның ғылыми топтары арасында мәдениет және білім саласында тығыз байланыстар қалыптасқан. Соңғы уақытта елдеріміздің арасында гуманитарлық ынтымақтастықты дамыту мен нығайтуда жақсы тәжірибие жинақталды»- деп сеніммен айтуға болады. Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарымен, отандастардың қоғамдық бірлестіктерімен, Қазақстандық Ресей (кеңес) жоғары оқу орындарының түлектері қауымдастығымен, Қазақстандық орыс мектептерінің мұғалімдері қауымдастығымен, орыс тілін зерттейтін ғалымдармен және журналистер қоғамдастығымен сындарлы қарым-қатынастар орнатылған [9, 121 б.].

Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы қатынастарының екі жақты өзара іс-қимылдың негіздерін айқындаудың ең алғашқы қадамдарынан бастап ең жоғарғы дәрежедегі мемлекетаралық ынтымақтастыққа – стратегиялық әріптестік пен одақтастыққа дейінгі тарихын қарағанда тәуелсіздік алған сәттен бастап жиырма жыл кезеңінде, біздің елдеріміз тұтас дәуірге тең ауыр да, қиын жолдан өткенін айтуға болады.

Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы мәңгілік достастықпен біріккен. Олар ХХІ ғасырда да ұлттық қауіпсіздік, саяси тұрақтылықтың, ұлтаралық келісімнің және екі мемлекеттің де гүлденуінің кепілі болып табылатын осы достықты сақтауға және нығайтуға міндеттене ді. Міне, осындай құжаттар достас екі елдің саяси, экономикалық, мәдени, ғылыми байланыстарын нығайтудың қайнар көзіне айналды. Екі мемлекет басшыларының берік саясаты арқасында осы жылдардың бәрінде Қазақстан-Ресей қатынастары бауырлас мемлекеттер халықтарының мүдделері үшін дәйекті, нысаналы түрде, туындаған мәселелердің бәрін нақты шешу арқылы дамыды. Екі ел қатынастарының болашақтағы дамуына талдау жасағанда Қазақстан мен Ресей алдағы уақытта да байланыстарды дәйекті де серпінді түрде дамытатын болады, көп жоспарлы ынтымақтастықты кеңейтеді және біздің халықтарымыздың игілігі мен гүлденуі үшін жаңа жүз жылдықта мәңгі достық пен одақтастық принциптерінің бұлжымайтындығын қуаттайды деп сеніммен айтуға болады.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Независимый Казахстан глазами зарубежных экспертов: Книга альбом на казахском, русском и английском языках / С.Ф.Мажитов. – Алматы «Қазақ энциклопедиясы» 2011. -440с.
2. Толмачев Г. Елбасы. Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті Н.Ә. Назарбаев туралы деректі повест /ауд. С. Мұратбеков - Алматы: Дәуір, 2000.- 248 б.
3. Мансуров Т.А. Қазақстан-Ресей қатынастары өзгерістер дәуірінде.1991-2001.А., 2006.448б., -269.б.
4. Назарбаев Н.Ә. Барлықтарыңызды көзді ашып қарауға шақырамын //Егемен Қазақстан.-2000,6сәуір.
5. Тоқаев Қ. Қазақстан Республикасының дипломатиясы. Алматы 2002.552 бет. -81-б.
6. Мансұров Т. Қазақстан-Ресей стратегиялық әріптестік //Ақиқат.-2001. № 7. 3-11- б.
7. Тажин М. Ресей-Қазақстан ынтымақтастығы ХХІ ғасырда. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету және лаңкестік қатерлеріне қарсы тұру проблемалары атта конференциядағы баяндамасынан үзінді // Егемен Қазақстан. - 2003. - 17 мамыр.
8. Назарбаев Н.Ә. Ғасырлар тоғысында.- Алматы: «Атамұра», 2003. - 256 б.
9. Бочарников М. Ресей мен Қазақстан :жаңа жаһандық әлемдегі стратегиялық әріптестер.//Дипломатия Жаршысы. 3(21)2009. -121б.

МАЗМҰНЫ

Айсаева Н.Б. МИНДІК ҚЫТАЙ ЖӘНЕ ОРТАЛЫҚ АЗИЯ МЕМЛЕКЕТТЕРІНІҢ ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ҚАТЫНАСТАРЫ.....	8
Айсаева Н.Б. ГУМАНИТАРЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ САЛАСЫНДАҒЫ МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ДИАЛОГТЫҢ РӨЛІ МЕН ОРНЫ.....	15
Арапов Ж.М. ҚАЗАҚ ЭТНОСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНДАҒЫ ЖАЛАЙЫР ТАЙПАСЫНЫҢ ОРНЫ.....	19
Атығаев Н.Ә. ШЕТЕЛДІК БИЛЕУШІЛЕР САРАЙЛАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ӘЙЕЛДЕРІ (XV–XVII ғғ.).....	25
Аубакирова Ж.С. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ҮРДІСТЕРІ: ТУУ МЕН ӨЛІМНІҢ ӨҢІРЛІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	38
Ахметжанова А.Т., Сарыбаев М.С. ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІ КЕЗЕҢІНДЕ АХМЕТ БАЙТҮРСЫНОВ ПЕН ОНЫҢ ПІКІРЛЕСТЕРІНІҢ МҰРАСЫН ЗЕРТТЕУ.....	46
Әбжанов Х. ДЕМОКРАТИЯ ЖӘНЕ «МӘҢГІЛІК ЕЛДІҢ» КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ МҰРАТЫ.....	54
Байдалы Р.Ж., Бекмағамбетова М.Ж. АЙДАРХАН ТҮРЛЫБАЕВ - АЛАШ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ САЯСИ КӨШБАСШЫСЫ.....	58
Бегалиева А.К., Амирханов М.Б., Ахметжанов Д.Г. КЕҢЕС ОДАҒЫНЫҢ XX ғ. 20-ШЫ ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТЫ.....	67
Боташ С. XVII-XVIII ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙДІҢ САУДА БАЙЛАНЫСТАРЫНЫҢ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	72
Еркенова Ә.Қ. ҚАЗАҚСТАҢДА МҰРАҒАТ ІСІН БАСҚАРУ.....	81
Ибрагимова М.Н., Тастемирова Г.А. АБД АР-РАЗЗАК САМАРКАНДИДІҢ «МАТЛА ' АС-СА ' ДАЙН ВА МАДЖМА 'АЛ-БАХРАЙНЫ» ШЫҒАРМАСЫ – ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ.....	87
Исаев М.С. ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ ІЛІМІ НЕГІЗІНДЕ КӨНЕ ТҮРКІЛІК ДҮНИЕТАНЫМДАҒЫ «БИЛІКТІҢ КИЕЛІЛІГІ» ҰҒЫМЫНЫҢ ИСЛАМДЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРМЕН ОРНЫҒУЫ.....	93
Искакова Ғ.З., Байдаулетова М.Д., Өскенбай М. ТҮРКІ ҚАҒАНАТТАРЫНЫҢ ЭТНО-ТАРИХИ ГЕОГРАФИЯСЫ (VI ҒАСЫРДЫҢ ОРТАСЫ – X ҒАСЫР) БОЙЫНША НЕГІЗГІ ДЕРЕКТЕР.....	98
Керімбаев Е.Ә. ҚЫТАЙДЫҢ ӘЛЕМГЕ МӘДЕНИ БЫҚПАЛДАСТЫҚ САЯСАТЫ.....	105
Қозғамбаева Г.Б. ҰЛЫ ГЕОЛОГ, ҒАЛЫМ – ҚАНЫШ ИМАНТАЙҰЛЫ СӘТБАЕВ.....	111
Қозғамбаева Г.Б. ҚАЗАҚТАН ШЫҚҚАН ТҰҢҒЫШ ЕЛШІ - Н.ТӨРЕҚҰЛОВТЫҢ ҚОҒАМДЫҚ ҚЫЗМЕТІ МЕН ӨМІРІ.....	116
Қозғамбаева Г.Б. ҚАЗАҚСТАН МЕН РЕСЕЙДІҢ МӘДЕНИЕТ, ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМ САЛАСЫНДАҒЫ БАЙЛАНЫСТАРЫ.....	122
Қозыбақова Ф.А. ҚАЗАҚСТАҢДА АСТЫҚ ДАЙЫНДАУ НАУҚАНЫ: ҚАЗАҚ ШАРУАЛАРЫН ҚУҒЫНДАУ.....	128

Мадиев Д.А. ҚХР-ДЫҢ СОЛТУСТІК-БАТЫС ШЕКАРА ӨңІРІНІҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ, ЭТНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІНЕ ТАЛДАУ.....	136
Майданали З. ЗАМАНАУИ ТАРИХ ҒЫЛЫМЫНДАҒЫ «КӨШПЕЛІ ИМПЕРИЯ» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ.....	143
Мейрманова Г.А., Сериков М.С. ОРБҰЛАҚ ШАЙҚАСЫНЫҢ ТАРИХЫ МЕН ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ ЖАҢА КӨЗҚАРАС.....	148
Мұқаметханұлы Н., Қауымбек Қ. ҚР МЕН ҚХР АРАСЫНДАҒЫ МӘДЕНИ ҚАРЫМ - ҚАТЫНАСТАРДЫҢ ДАМУЫ.....	154
Мұқаметханұлы Н., Ербосынов Т.А. ШҰЫ-НЫҢ БОЛАШАҚ КӨПЖАҚТЫ ДИПЛОМАТИЯСЫНЫҢ КЕЛЕШЕГІ.....	162
Несіпбаева Ж.Ж. ҚАЗАҚСТАННЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУЫ ЖӘНЕ ЖАСТАР: ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ.....	169
Нургазаева А.Б. ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ.....	175
Рвайдарова Г.О. 1928-1929 ЖЫЛДАРДАҒЫ ІРІ ҚАЗАҚ БАЙЛАРЫН ТӨРКІЛЕУ МӘСЕЛЕСІНЕ ЖАҢА КӨЗҚАРАС....	179
Садықова А.М. РЕСЕЙ КОММУНИСТІК (БОЛЬШЕВИКТІК) ПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ ҚАРАМАҒЫНДАҒЫ ДІНМЕН КҮРЕС ЖӨНІНДЕГІ КОМИССИЯСЫ ЖӘНЕ МҰСЫЛМАН МӘСЕЛЕСІ.....	185
Сандықбаева Ө.Д., Мұсағұлова А.Б. ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ ЦЕНЗУРАНЫҢ 1950-60 ЖЖ. ҒЫЛЫМ МЕН МӘДЕНИЕТКЕ, ӘДЕБИЕТКЕ ТИГІЗГЕН ӘСЕРІ.....	190
Сандықбаева Ө.Д., Мұсағұлова А.Б. ЖАСТАР САЯСАТЫ ҰҒЫМЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ РУХАНИ ФАКТОРЛАРЫ.....	202
Сериккалиева А.Е., Амирбек А.А. ҚЫТАЙДЫҢ ШАНХАЙ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ҰЙЫМЫН КЕҢЕЙТУ ТУРАЛЫ КӨЗҚАРАСЫ.....	211
Тасилова Н., Сайынова Б. «ҚЫРҒЫЗДАРДЫҢ (ҚАЗАҚТАРДЫҢ) ЖЕР ПАЙДАЛАНУ МАТЕРИАЛДАРЫ...» - ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫ ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ РЕТІНДЕ (XIX – XX ҒҒ. БАСЫ.).....	216
Уалтаева А.С. ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІНДЕГІ ҚАЗАҚ ДИАСПОРАСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ НЕГІЗДЕР.....	221
Уалтаева А.С. ҚАЗАҚТАРДЫҢ ҮШІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚҰРЫЛТАЙЫ.....	227
Уалтаева А.С. ҚАЗАҚСТАРДЫҢ БІРІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚҰРЫЛТАЙЫ: ТАРИХЫ МЕН ЖАЛҒАСУЫ.....	232

СОДЕРЖАНИЕ

Айсаева Н.Б. ДИПЛОМАТИЧЕСКИЕ СВЯЗИ МИНСКОГО КИТАЯ С ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	8
Айсаева Н.Б. РОЛЬ И МЕСТО МЕЖКУЛЬТУРНОГО ДИАЛОГА В СФЕРЕ ГУМАНИТАРНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА.....	15
Арапов Ж.М. МЕСТО ПЛЕМЕНИ ЖАЛАИР В ФОРМИРОВАНИИ КАЗАХСКОГО ЭТНОСА.....	19
Атыгаев Н.А. КАЗАХСКИЕ ЖЕНЩИНЫ ПРИ ДВОРАХ ИНОСТРАННЫХ ПРАВИТЕЛЕЙ (XV–XVII ВВ.).....	25
Аубакирова Ж.С. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ КАЗАХСТАНА: РЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ РОЖДАЕМОСТИ И СМЕРТНОСТИ.....	38
Ахметжанова А.Т., Сарыбаев М.С. ИЗУЧЕНИЕ НАСЛЕДИЯ АХМЕТА БАЙТУРСЫНОВА И ЕГО ЕДИНОМЫШЛЕННИКОВ В ПЕРИОД НЕЗАВИСИМОСТИ КАЗАХСТАНА.....	46
Абжанов Х. ДЕМОКРАТИЯ И КОНСТИТУЦИОННАЯ ЦЕЛЬ «МӘНГІЛІК ЕЛ».....	54
Байдалы Р.Ж., Бекмагамбетова М.Ж. АЙДАРХАН ТУРЛЫБАЕВ – ПОЛИТИЧЕСКИЙ ЛИДЕР АЛАШСКОГО ДВИЖЕНИЯ.....	58
Бегалиева А.К., Амирханов М.Б., Ахметжанов Д.Г. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА СССР В 20-Х ГОДАХ XX ВЕКА.....	67
Боташ С. ПРОБЛЕМЫ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ КАЗАХСТАНОМ И РОССИЕЙ В XVII-XVIII ВВ.....	72
Еркенова А.К. УПРАВЛЕНИЕ АРХИВНЫМ ДЕЛОМ В КАЗАХСТАНЕ.....	81
Ибрагимова М.Н., Тастемирова Г.А. СОЧИНЕНИЕ АБД АР-РАЗЗАК САМАРКАНДИ «МАТЛА ' АС-СА ' ДАЙН ВА МАДЖМА 'АЛ-БАХРАЙН».....	87
Исаев М.С. ЗАКРЕПЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ «СВЯТОСТЬ ВЛАСТИ» В ДРЕВНЕТЮРКСКОМ МИРОВОЗЗРЕНИИ ИСЛАМСКИМИ ЦЕННОСТЯМИ НА ОСНОВЕ УЧЕНИЯ ХОДЖИ АХМЕДА ЯСАВИ.....	93
Искакова Г.З., Байдаулетова М.Д., Ускенбай М. ОСНОВНЫЕ ДАННЫЕ ПО ЭТНОИСТОРИЧЕСКОЙ ГЕОГРАФИИ ТЮРКСКИХ КАГАНАТОВ (СЕРЕДИНА VI - X ВВ.).....	98
Керимбаев Е.А. ПОЛИТИКА КИТАЯ ПО ИНТЕГРИРОВАНИЮ В МИРОВОЕ КУЛЬТУРНОЕ ПРОСТРАНСТВО.....	105
Козгамбаева Г.Б. ВЫДАЮЩИЙСЯ ГЕОЛОГ И УЧЕНЫЙ КАНЬШ ИМАНТАЙУЛЫ САТБАЕВ.....	111
Козгамбаева Г.Б. ОБЩЕСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ЖИЗНЬ ПЕРВОГО КАЗАХСТАНСКОГО ПОСЛА - Н. ТОРЕКУЛОВА.....	116
Козгамбаева Г.Б. КАЗАХСТАНСКО-РОССИЙСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ.....	122
Козыбакова Ф.А. КАМПАНИЯ ПО ЗАГОТОВКЕ КОРМОВ В КАЗАХСТАНЕ: РЕПРЕССИЯ КАЗАХСКИХ КРЕСТЬЯН.....	128

Мадиев Д.А. АНАЛИЗ ГЕОГРАФИЧЕСКИХ, ЭТНИЧЕСКИХ И СОЦИАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО ПРИГРАНИЧНОГО РАЙОНА КНР.....	136
Майданали З. КОНЦЕПТ «КОЧЕВАЯ ИМПЕРИЯ» В СОВРЕМЕННОЙ ИСТОРИИ.....	143
Мейрманова Г.А., Сериков М.С. ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОЕ ЗНАЧЕНИЕ ОРБУЛАКСКОЙ БИТВЫ.....	148
Мукаметхакнулы Н., Кауымбек К. РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНЫХ ВЗАИМОТНОШЕНИИ РК И КНР.....	154
Мукаметхакнулы Н., Ербосынов Т.А. ПЕРСПЕКТИВЫ БУДУЩЕЙ МНОГОСТОРОННЕЙ ДИПЛОМАТИИ ШОС.....	162
Несипбаева Ж.Ж. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ КАЗАХСТАНА И МОЛОДЕЖЬ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОБРАЗОВАНИЯ.....	169
Нургазаева А.Б. ЗНАЧЕНИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ.....	175
Рвайдарова Г.О. СОВРЕМЕННЫЕ ВЗГЛЯДЫ НА ПРОБЛЕМЫ КОНФИСКАЦИИ ИМУЩЕСТВА КРУПНЫХ БАЕВ В 1928-1929 ГОДАХ.....	179
Садыкова А.М. КОМИССИЯ ПО БОРЬБЕ С РЕЛИГИЕЙ ПРИ ЦК КОММУНИСТИЧЕСКОЙ (БОЛЬШЕВИСТСКОЙ) ПАРТИИ РОССИИ И МУСУЛЬМАНСКИЙ ВОПРОС.....	185
Сандыкбаева У.Д., Мусагулова А.Б. ВЛИЯНИЕ ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЦЕНЗУРЫ 50-60-х гг. НА НАУКУ, КУЛЬТУРУ И ЛИТЕРАТУРУ.....	190
Сандыкбаева У.Д., Мусагулова А.Б. СТАНОВЛЕНИЕ ПОНЯТИЙ И ДУХОВНОГО ФАКТОРА ПОЛИТИКИ МОЛОДЕЖИ.....	202
Сериккалиева А.Е., Амирбек А.А. КИТАЙСКОЕ ВИДЕНИЕ РАСШИРЕНИЯ ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА.....	211
Тасилова Н., Сайынова Б. «МКЗ» КАК ИСТОЧНИКА ПО ИСТОРИИ КАЗАХСКОГО ОБЩЕСТВА (XIX – НАЧАЛА XX ВВ.).....	216
Уалтаева А.С. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ КАЗАХСКОЙ ДИАСПОРЫ В СТРАНАХ СНГ.....	221
Уалтаева А.С. ТРЕТИЙ ВСЕМИРНЫЙ КУРУЛТАЙ КАЗАХОВ.....	227
Уалтаева А.С. ПЕРВЫЙ ВСЕМИРНЫЙ КУРУЛТАЙ КАЗАХОВ: ИСТОРИЯ И ПРОДОЛЖЕНИЕ.....	232

CONTENTS

Aisayeva N.B. DIPLOMATIC RELATIONS OF MING CHINA WITH CENTRAL ASIAN STATES.....	8
Aisayeva N.B. THE ROLE AND PLACE OF INTERCULTURAL DIALOGUE IN THE FIELD OF HUMANITARIAN COOPERATION.....	15
Arapov Zh.M. PLACE OF THE ZHALAIR TRIBE IN THE FORMATION OF THE KAZAKH ETHNOS.....	19
Atygayev N.A. KAZAKH WOMEN AT THE COURTS OF FOREIGN RULERS (XV-XVII CENTURY).....	25
Aubakirova Zh.S. DEMOGRAPHIC TRENDS IN KAZAKHSTAN: REGIONAL PECULIARITIES OF FERTILITY AND MORTALITY.....	38
Ahmetzhanova A.T., Sarybayev M.S. THE STUDY OF HERITAGE AHMET BAITURSYNOV AND HIS ADHERENTS IN THE PERIOD OF INDEPENDENCE OF KAZAKHSTAN.....	46
Abzhanov Kh. DEMOCRACY AND THE CONSTITUTIONAL PURPOSE OF THE 'MANGILIK EL'.....	54
Baidaly R.Zh., Bekmagambetova M.Zh. AIDARKHAN TURLYBAYEV IS A POLITICAL LEADER OF THE ALASH MOVEMENT.....	58
Begalieva A.K., Amirkhanov M.B., Akhmetzhanov D.G. SOCIO-ECONOMIC POLICY OF THE USSR IN THE 20S OF THE TWENTIETH CENTURY.....	67
Botash S. THE PROBLEMS OF TRADE RELATIONS BETWEEN KAZAKHSTAN AND RUSSIA IN THE XVII-XVIII CENTURIES.....	72
Erkenova A.K. MANAGEMENT OF ARCHIVAL BUSINESS IN KAZAKHSTAN.....	81
Ibragimova M.N., Tastemirova G.A. THE COMPOSITION ABD AR-RAZZAK SAMARKANDI "MATLA 'EXPERT-SA' DINE BA MAJMA 'IS SCARLET-BAKHRAYN".....	87
Isaev M.S. ESTABLISHMENT OF THE CONCEPT OF "HOLINESS OF POWER" IN THE ANCIENT TURKIC WORLDVIEW WITH ISLAMIC VALUES BASED ON THE TEACHINGS OF KHOJA AHMED YASAWI.....	93
Iskakova G.Z., Bidauletova M.D., Uskenbay M. BASIC DATA ON THE ETHNO-HISTORICAL GEOGRAPHY OF THE TURKIC KAGANATES (MID VI-X CENTURIES).....	98
Kerimbev Y.A. CHINA'S POLICY OF INTEGRATION INTO THE GLOBAL CULTURAL SPACE.....	105
Kozgambaeva G.B. OUSTANDING GEOLOG VERSUS SCIENTIST KANYSH IMANTAEVICH SATBAYEV.....	111
Kozgambaeva G.B. PUBLIC ACTIVITY AND LIFE OF THE FIRST KAZAKH AMBASSADOR - N. TUREKULOV.....	116
Kozgambaeva G.B. KAZAKHSTAN-RUSSIAN COLLABORATION IN THE FIELD OF CULTURE.....	122
Kozybakova F.A. CAMPAIGN ON THE PURVEYANCE OF FORAGE IN KAZAKHSTAN: REPRESSION OF KAZAKH PEASANTS.....	128

Madiev D.A. ANALYSIS OF GEOGRAPHICAL, ETHNIC AND SOCIAL FEATURES OF NORTH-WEST BORDER REGION OF CHINA.....	136
Maydanali Z. THE CONCEPT OF "NOMADIC EMPIRE" IN MODERN HISTORY.....	143
Meirmanova G.A., Serikov M.S. HISTORY AND MODERN SIGNIFICANCE OF THE BATTLE OF ORBULAK.....	148
Mukamethanuly N., Kaumbek K. THE DEVELOPMENT OF CULTURAL RELATIONSHIP BETWEEN KAZAKHSTAN AND PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA.....	154
Mukamethanuly N., Yerbosinov T.A. PROSPECTS OF NEW MULTILITERAL DIPLOMACY OF THE SCO.....	162
Nesipbaeva Zh.Zh. STRATEGIC DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN AND YOUNG PEOPLE : MODERN TENDENCIES AND PROSPECTS OF EDUCATION.....	169
Nurtazaeva A.B. THE VALUE OF EDUCATIONAL WORK IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....	175
Rvaydarova G.O. THE NEW VIEW PROBLEMS OF PROPEVTY CONFISCATION OF BAYS IN 1928-1929 YEARS.....	179
Sadykova A.M. COMMISSION ON THE FIGHT AGAINST RELIGION AND THE MUSLIM QUESTION UNDER THE CENTRAL COMMITTEE OF THE COMMUNIST (BOLSHEVIK) PARTY OF RUSSIA.....	185
Sandykbaeva U.D., Mussagulova A.B. THE INFLUENCE OF IDEOLOGICAL CENSORSHIP OF 50-60IES ON SCIENCE, CULTURE AND LITERATURE.....	190
Sandykbaeva U.D., Mussagulova A.B. FORMATION OF CONCEPTS AND SPIRITUAL FACTOR OF THE YOUTH POLICY.....	202
Serikkaliyeva A.E., Aidarbek A.A. CHINESE VIEW ON THE EXPANSION OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION.....	211
Tasylova N., Saynova B. "MKZ" AS SOURCE ON HISTORY OF THE KAZAKH SOCIETY (THE END OF XIX– THE BEGINNING OF THE XX CENTURIES).....	216
Ualtayeva A.S. FEATURES OF THE KAZAKH DIASPORA FORMATION IN THE CIS COUNTRIES.....	221
Ualtayeva A.S. THE THIRD WORLD KURULTAI OF KAZAKHS.....	227
Ualtayeva A.S. THE FIRST WORLD KURULTAI OF KAZAKHS: HISTORY AND CONTINUATION.....	232

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы
2017. 1(9)

Бас редактор: Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген: Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 15.03.2017.

Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй

ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.

Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:

050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй